

Міський голова

Ігор ТРУХИМ

**Програма розвитку освіти
в Старосамбірській міській
територіальній громаді
на 2023-2025 роки**

ЗМІСТ

1	Вступ	ст. 3
2	Методологія Програми	ст. 4
3	Мета та цілі Програми	ст. 4
4	Напрями Програми	ст. 4
5	Заходи/проекти Програми	ст. 7
6	Фінансове забезпечення Програми	ст. 7
7	Організація виконання, координація та контроль	ст. 8
Додатки		
1	Паспорт Програми	ст. 9
2	Ресурсне забезпечення Програми	ст. 10
3	Перелік завдань, заходів і результативних показників Програми	ст. 11
4	Стислий аналіз розвитку галузі освіти Старосамбірської міської ради	ст. 19

1. ВСТУП

Програма розвитку освіти в Старосамбірській міській територіальній громаді на 2023–2025 роки (надалі – Програма) враховує кардинальні зміни, які відбулися в українському суспільстві та обумовлює реформування всіх сфер суспільного життя, зокрема галузі освіти.

Підстава для розроблення: Конституція України, Бюджетний Кодекс України, Конвенція про права дитини, Закони України: «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про оздоровлення та відпочинок дітей»; укази Президента України: від 30.09.2010 № 927/2010 «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді», від 18.05.2019 р. № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання»; постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.1994 № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», від 22.11. 2004 № 1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах»; накази Міністерства освіти і науки України від 03.02.2015р. № 89 «Про здійснення заходів щодо організації літніх мовних шкіл», від 16.06.2015р. № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах».

Нормативно-правовою основою Програми є: Конституція України; Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту» та «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2025 року».

Механізми реалізації та порядок фінансування Програми базуються на тісній кооперації з державними, обласними, районними програмами та програмами розвитку Старосамбірської міської територіальної громади, максимально використовуються механізми залучення позабюджетних коштів.

Програма повністю узгоджується із Програмою розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки.

2. Методологія Програми

Розроблення Програми здійснювалося робочою групою, до складу якої увійшли представники гуманітарного відділу виконавчого комітету Старосамбірської міської ради та установ, дотичних до питань освіти.

Програма складена відповідно до основних напрямків Програми розвитку освіти Львівщини на 2021-2025 роки, з врахуванням потреб закладів освіти Старосамбірської територіальної громади.

У процесі розроблення Програми були враховані питання використання освітньої субвенції з державного та місцевого бюджетів.

Під час підготовки Програми були також вивчені й проаналізовані обласні цільові програми.

Згідно з Порядком обговорення і внесення на засідання сесій міської ради (бюджетних) цільових програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання, проєкт Програми був переданий для погодження до постійних комісій Старосамбірської міської ради: з гуманітарних питань, засобів масової інформації.

Програма розрахована на 3 роки, що відповідає середньостроковому циклу планування. Хоча завдання програми орієнтовані на термін виконання 3 роки, окремі заходи/проєкти цих завдань можуть реалізовуватися впродовж від 1 року до 3 років, із щорічним корегуванням їх змісту та бюджету за результатами оцінювання досягнутих результатів за поточний рік.

3. Мета та цілі Програми

Мета: трансформація освітньої системи Старосамбірської територіальної громади на основі Закону України «Про освіту».

Цілі:

1. Сприяти трансформації змісту освіти на формування компетентностей XXI століття.
2. Створити безпечне, інклюзивне, ґрунтоване на довірі, демократичне, національно орієнтоване, мотивуюче до навчання освітнє середовище як основу якісної освіти.
3. Забезпечити ефективний професійний розвиток педагогічних працівників.
4. Впровадити розумне урядування та фінансову, академічну, кадрову й організаційну автономію закладів освіти.

4. Напрями Програми

Досягнення мети і цілей Програми забезпечується впровадженням заходів/проєктів за 3-ма напрямами (сферами діяльності), кожен з яких містить обов'язкові складові, що відповідають цілям Програми, – **зміст освіти, освітнє середовище, кадровий потенціал**. Всі проєкти/заходи Програми розбиті за 3-ма тематичними напрямами, а саме:

- 1) дошкільна освіта;
- 2) повна загальна середня освіта;
- 3) позашкільна освіта;

Уперше у Програмі представлено **наскрізні проєкти**, мета яких – пов'язати виховну, науково-пізнавальну та пошуково-дослідницьку діяльність здобувачів формальної, неформальної та інформальної освіти, підвищуючи в такий спосіб мотиваційний потенціал освіти і стимулюючи оновлення її змісту, методики та навчальної бази.

I. Дошкільна освіта

Мета: кожна дитина має доступ до якісної дошкільної освіти, спрямованої на розвиток первинного соціального досвіду та позитивних особистісних якостей як передумови формування наскрізних умінь та ключових компетентностей.

Завдання:

1. Підтримувати розроблення та апробацію освітніх програм і навчальних курсів, що дозволяють ефективно реалізовувати вимоги Базового компонента дошкільної освіти та програми розвитку дитини, відповідають інтересам батьків і місцевих громад.
2. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників регіональної системи дошкілля. Розвивати професійні цифрові компетентності педагогічних працівників.

3. Підтримувати ініціативи, спрямовані на саморозвиток спільнот закладів дошкільної освіти, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу.

4. Зберегти та розбудувати мережу закладів дошкільної освіти усіх форм власності.

II. Повна загальна середня освіта

Мета: випускники школи є відповідальними громадянами (патріотами) і самодостатніми, творчими та креативними особистостями, які мають ґрунтовні знання та володіють компетентностями, що потрібні в сучасному світі.

Завдання:

1. Підтримувати розроблення та апробацію освітніх програм і навчальних курсів, що дозволяють ефективно реалізувати стандарти початкової та базової загальної освіти, відповідають запитам і потребам учнів і Старосамбірської територіальної громади.

2. Оберігати здоров'я учасників освітнього процесу.

3. Організовувати різного виду змагання між учасниками освітнього процесу з метою виявлення їхніх обдарувань, розвитку креативності та вольових якостей.

4. Підвищити ефективність освітнього процесу через впровадження сучасних технологій та засобів навчання, зокрема дистанційного та змішаного навчання.

5. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників. Запровадити систему науково-педагогічної підтримки педагогічних кадрів ЗЗСО Старосамбірської територіальної громади.

6. Підтримувати ініціативи, спрямовані на саморозвиток спільнот ЗЗСО, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу.

7. Модернізувати мережу ЗЗСО Старосамбірської територіальної громади.

III. Позашкільна освіта

Метою позашкільної освіти є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

Основними функціями є пізнання (освіченість), творчість, дозвілля.

Позашкільна освіта може здобуватися одночасно із здобуттям дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно технічної) та фахової передвищої освіти. Компетентності, здобуті за програмами позашкільної освіти, можуть враховуватися та визнаватися на відповідному рівні освіти.

ЗАВДАННЯ:

1. Здійснити реалізацію освітньої політики у галузі позашкільної освіти як одного з пріоритетних завдань держави; забезпечити розвиток системи позашкільної освіти Старосамбірської територіальної громади відповідно до сучасних умов, світових тенденцій і викликів.

2. Забезпечити рівний доступ до позашкільної освіти, розвиток мережі гуртків, відповідність структури позашкільних закладів потребам і запитом населення.

3. Модернізувати зміст, форми та методи позашкільної освіти на основі світових та національних надбань, усталених традицій та сучасних підходів, та на основі рекомендацій Державної служби якості освіти у Львівській області.

5. Підвищити роль суспільних інституцій, батьків, громадськості у розвитку позашкільної освіти, забезпечення її престижу.

6. Модернізувати зміст і сутність позашкільної освіти, спрямувавши акценти навчання та виховання на розвиток компетентностей та допрофесійної підготовки молоді.

7. Змоделювати багаторівневу систему заходів навчально виховного характеру для формування у молоді загальнолюдських, морально-духовних цінностей і життєвих пріоритетів.

5. Заходи/проекти Програми

Реалізація Програми відбувається на проєктній основі, що дозволяє ефективно здійснювати її менеджмент, акумулювати наявні та заплановані ресурси, визначати конкретні результати і показники в розрізі кожного проєкту, а відтак і Програми загалом. З

огляду на багатогранність поняття «освіта» всі проєкти/заходи Програми розбиті за 3-ма тематичними напрямками, а саме:

- 1) дошкільна освіта;
- 2) повна загальна середня освіта;
- 3) позашкільна освіта;

Водночас тематичні проєкти поділяються на 3 категорії, а саме:

- 1) цільові проєкти/заходи;
- 2) «наскрізні» проєкти;
- 3) проєкти капітального будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту.

Цільові проєкти. Ці проєкти чітко орієнтовані на досягнення завдань відповідних тематичних напрямів Програми.

“Наскрізні проєкти”. Це комплексні проєкти, що орієнтовані на досягнення цілей Програми загалом.

Проєкти капітального будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту входять до складу Програми соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області на поточний рік. Перелік об’єктів освітньої інфраструктури та обсяги фінансування щорічно затверджуються рішенням Львівської обласної ради.

6. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється в межах асигнувань, передбачених місцевим, обласним, державним бюджетом, проєктів міжнародної технічної допомоги, за рахунок коштів суб’єктів господарювання, а також з інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Головним розпорядником коштів виступає Гуманітарний відділ виконавчого комітету Старосамбірської міської ради.

Складання і подання фінансової звітності про використання коштів здійснюється в установленому законодавством порядку.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на головного розпорядника коштів, органи місцевого самоврядування, замовника та виконавця робіт.

Щорічно гуманітарний відділ Старосамбірської міської ради, у термін не пізніше одного місяця після затвердження рішенням міської ради показників місцевого бюджету, подає звіт на погодження постійної комісії з гуманітарних питань до Старосамбірської міської ради щодо використання бюджетних коштів на виконання заходів/проєктів згідно програми.

7. Організація виконання, координація та контроль

Розробником і замовником Програми є гуманітарний відділ виконавчого комітету Старосамбірської міської ради.

Організація та виконання Програми покладається на гуманітарний відділ Старосамбірської міської ради та заклади освіти. До реалізації заходів Програми можуть залучатися державні, комунальні та громадські установи та організації, інститути громадянського суспільства, які визначаються замовником на конкурсних засадах.

Внутрішній фінансовий контроль за цільовим використанням бюджетних коштів здійснює фінансовий відділ Старосамбірської міської ради та одержувачі бюджетних коштів.

Контроль за виконанням Програми покладається на депутатську комісію з гуманітарних питань Старосамбірської міської ради.

1. Паспорт
Програми розвитку освіти в Старосамбірській міській територіальній
громаді на 2023–2025 роки

Повна назва Програми	Програма розвитку освіти в Старосамбірській міській територіальній громаді на 2023–2025 роки
Ініціатор розроблення Програми	Старосамбірська міська рада
Дата, номер документа про затвердження Програми	Рішення Старосамбірської міської ради від 15 грудня 2022 року №1163
Розробник Програми	Гуманітарний відділ виконавчого комітету Старосамбірської міської ради
Співрозробники Програми	Старосамбірська міська рада
Відповідальний виконавець Програми	Гуманітарний відділ виконавчого комітету Старосамбірської міської ради
Учасники Програми	Гуманітарний відділ виконавчого комітету Старосамбірської міської ради Старосамбірська міська рада Заклади освіти Старосамбірської міської ради
Термін реалізації Програми	2023–2025 роки
Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми (тис. грн), у тому числі:	2023-2025 роках визначається щорічно при затвердженні місцевого, державного та обласного бюджетів.
Коштів місцевого бюджету (грн)	Згідно бюджетних призначень.

2. Ресурсне забезпечення
Програми розвитку освіти в Старосамбірській міській територіальній
громаді на 2023– 2025 роки

	За роками виконання				Обсяг фінансування, усього (грн.)
	2023	2024	2025		
Державний бюджет тис.грн.	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень		
Обласний бюджет	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень		
Бюджет міста Старий Самбір (місцевий бюджет) тис.грн.	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень		
Інші джерела (спеціальний фонд)	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень		

3. Перелік завдань, заходів і результативних показників Програми розвитку освіти Старосамбірської міської ради на 2023 – 2025 роки

№ з/п	Назва цілі	Заходи цілей	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавці завдання	Фінансування					Індикатори
					Джерела *	Обсяги, тис. грн				
						2023 рік	2024 рік	2025 рік		
2023 рік										
Дошкільна освіта										
1.	Модернізація та утримання на належному рівні матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти	Придбання сучасного обладнання для харчоблоків.	Витрат Обсяг видатків на придбання обладнання (тис. грн) Продукту Кількість одиниць придбаного обладнання Ефективності Середня вартість одиниці обладнання	Гуманітарний відділ	Місцевий бюджет	30	40	40		Виконані роботи та придбане обладнання на 30 тис. грн
2.	Підтримувати ініціативи, спрямовані на саморозвиток спільнот ЗДО, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу	Забезпечення доступності дошкільної освіти та початкової освіти, через щосеместрові спільні конференції (онлайн-конференції) вихователів ЗДО та вчителів початкової школи для обміну досвідом і взаємонавчання.	Витрат Сумарна вартість виконаних робіт, наданих послуг (тис. грн) Продукту Кількість онлайн-конференцій вихователів ЗДО та вчителів початкової школи. Ефективності Середня вартість витрат на надані послуги на одного користувача	Директори ЗЗСО та ЗДО	Місцевий бюджет	4	5	5	5	Сумарна вартість виконаних робіт, наданих послуг до 4 тис. грн Проведено 4 онлайн конференції вихователів ЗДО (орієнтовно 7 осіб). Середня вартість витрат на надані послуги на одного користувача 580 грн.

№ з/п	Назва цілі	Заходи цілей	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавці завдання	Фінансування					Індикатори
					Джерела *	Обсяги, тис. грн				
						2023 рік	2024 рік	2025 рік		
	Загальна середня освіта									
1.	Освітня програма «Нова українська школа»	Проект «НУШ: забезпечення відповідного класу матеріально-технічним і навчально-методичним обладнанням	Витрат Сумарна вартість придбаних матеріалів та обладнання/виконаних робіт /наданих послуг (тис. грн) Продукту Сумарний обсяг навчальних матеріалів та обладнання Ефективності Середня вартість витрат на одиницю обладнання Якості Покращення матеріально-технічної бази	Гуманітарний відділ Директори ЗЗСО та ЗДО	Д.Б М.Б	90/10 %	90/10 %	90/10 %		Виконано робіт / надано послуг сумарною вартістю на спів фінансування 10% з М.Б. і 90% з Д.Б.
3.	Рівний доступ до якісної освіти. Зміцнення, модернізація, розвиток навчальної та матеріально-технічної бази закладів освіти	3.1 Створення умов для здобуття учнями повної загальної середньої освіти за різними формами навчання:денною,індивідуальною,дистанційною,інклюзивною, екстернатом тощо. 3.2 Поповнення сучасним комп’ютерним обладнанням робочих місць учнів та вчителів.	Якість Забезпечення у %	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	О.Б. М.Б.	90/10 %	90/10 %	90/10 %		Забезпечення рівного доступу до якісної освіти 100 % здобувачів з особливими потребами

№ з/п	Назва цілі	Заходи цілей	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавці завдання	Фінансування					Індикатори
					Джерела *	Обсяги, тис. грн				
						2023 рік	2024 рік	2025 рік		
4.	Оновлення змісту сайтів закладів освіти.	Функціонування та модернізація Web-сайтів закладів освіти.	Якість Забезпечення у %	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б. О.Б. Д.Б.					Функціонування та систематичне оновлення змісту сайтів закладів освіти.
5.	Робота з педагогічними кадрами.	Курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників.	Витрат Сумарна вартість наданих послуг Продукту Кількість педагогів які візмуть участь у курсах Ефективності Середня вартість курсів Якості Відсоток пед.працівників які підвищують свою кваліфікацію	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б. О.Б.	50/50 %	50/50 %	50/50 %		Підвищення якості кадрового забезпечення закладів освіти шляхом проходження курсів підвищення кваліфікації.
6.	Медичне обслуговування	Забезпечення закладів освіти медикаментами. Проведення щорічного моніторингу стану здоров'я дітей.	Витрат Сумарна вартість	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б.	40	30	30		Створення умов для моніторингу стану здоров'я. Забезпечення закладів освіти медикаментами.
7.	Підтримувати та поширювати позитивні приклади використання цифрових технологій та віддаленого навчання для різних категорій здобувачів освіти	Забезпечення цифровізації освітнього простору, дистанційне і змішане навчання	Витрат Сумарна вартість виконаних робіт/наданих послуг (тис. грн)	ДОН ЛОДА	ОБ	120	120	120		Придбано обладнання і матеріали / виконано роботи/надано послуги сумарною вартістю до 120 тис.грн
8.	Підвищення якості харчування	Організація безкоштовного гарячого харчування учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій (дітей-сиріт та дітей, позбавлених	Витрат Сумарна вартість виконаних послуг. Ефективність	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б.	5000	5000	5000		Надання якісних послуг з організації харчування. Максимальне охоплення дітей організованим гарячим харчуванням

№ з/п	Назва цілі	Заходи цілей	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавці завдання	Фінансування					Індикатори
					Джерела *	Обсяги, тис. грн				
						2023 рік	2024 рік	2025 рік		
		батьківського піклування; дітей з інвалідністю; дітей, переселених із зони АТО/ООС; дітей, батьки яких загинули у зоні АТО/ООС; дітей, батьки яких перебувають у зоні АТО/ООС (мобілізовані); дітей, батьки яких демобілізовані із зони АТО/ООС) закладів загальної середньої освіти	Середня вартість на 1 дитину. Якість Забезпечення потреби %							Вартість на 1 дитину 35 грн. Забезпечення потреби 100% Сумарна вартість 2900,0 тис. грн.
9.	Активізація фізкультурно - оздоровчої роботи	Оснащення спортивних залів закладів освіти відповідно до сучасних вимог. Придбання спортивного інвентарю, туристичного спорядження тощо. Участь команд закладів освіти громади в змаганнях, спортивних олімпіадах зонального, регіонального та Всеукраїнського значення.	Витрат Сумарна вартість наданих послуг. Ефективність Середня вартість на 1 дитину Якість Забезпечення потреби %	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б.	50	50	50		Покращення матеріально-технічного забезпечення спортивних залів. Забезпечення участі шкільних команд в змаганнях зонального, регіонального, Всеукраїнського значення. Сумарна вартість наданих послуг М.Б. 50 тис.грн.
10.	Створення умов для навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами	Забезпечення безперешкодного доступу до будівель закладів освіти (облаштування пандусів). Забезпечення закладів освіти з інклюзивними класами необхідними навчально-методичними, дидактичними матеріалами, приладами та індивідуальними засобами навчання необхідними для корекції.	Якість Забезпечення потреби %	Гуманітарний відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	Д.Б.	100%	100%	100%	100%	Надання якісних освітніх та корекційних послуг в умовах інклюзивного навчання та навчання у спецкласах забезпечено 100% дітей.

№ з/п	Назва цілі	Заходи цілей	Показники виконання заходу, один. виміру	Виконавці завдання	Фінансування					Індикатори
					Джерела *	Обсяги, тис. грн				
						2023 рік	2024 рік	2025 рік		
11.	Програма на придбання дезінфікуючих засобів на подолання COVID-19	Придбання дезінфікуючих засобів на подолання COVID-19	Якість Забезпечення потреби %	Гуманітарни й відділ, директори ЗЗСО та ЗДО	М.Б.	20	20	20		Виконано робіт/надано послуг сумарною вартістю Забезпечення 100% освітніх закладів
Наскрізні проекти										
12.	Програма спрямована на придбання шкільних автобусів. Забезпечення транспортної доступності.	Придбання шкільних автобусів	Витрат Сумарна вартість наданих послуг	Гуманітарни й відділ ДОН ЛОДА	О.Б. / М.Б.	90/10 %	За наявності роботи програм и	За наявності роботи програм и	За наявності роботи програм и	Виконано робіт/надано послуг сумарною вартістю на спів фінансування 10% з М.Б. і 90% з О.Б.
13.	Програма на придбання обладнання для їдалень та харчоблоків.	Придбання обладнання для їдалень та харчоблоків.	Витрат Сумарна вартість наданих послуг	Гуманітарни й відділ ДОН ЛОДА	О.Б. / М.Б	90/10 %	90/10 %	90/10 %	90/10 %	Виконано робіт/надано послуг сумарною вартістю на спів фінансування 10% з М.Б. і 90% з О.Б.
14	Програма «Спроможна школа для кращих результатів»	Придбання обладнання для сучасного лінгафонного кабінету та сучасного компютерного класу "Інформаційний простір майбутнього".	Витрат Сумарна вартість придбаного обладнання	Гуманітарни й відділ ДОН ЛОДА	Д.Б. / М.Б	90/10 %	90/10 %	90/10 %	90/10 %	Придбано обладнання і матеріали / виконано роботи/надано послуги сумарною вартістю до 2836,0 тис.грн.(на умовах спів фінансування 10% з М.Б. і 90% з О.Б.
	Загалом коштів									

* вказується кожне джерело окремо

** цілі, заходи, показники вказуються на кожен рік програми

Стислий аналіз розвитку галузі освіти Старосамбірської міської ради

Демографічна ситуація

Аналіз демографічної ситуації в Старосамбірській територіальній громаді засвідчив, що в наступні 10 років наростатимуть такі тенденції:

- ✓ поступове зменшення дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
 - фактично відбудеться скорочення потреби місць у закладах дошкільної освіти та щорічне зменшення кількості першокласників;
- ✓ активізація процесу урбанізації
 - триватиме просторовий перерозподіл дітей в межах Старосамбірської територіальної громади, що спричинить диспропорції у навантаженні на освітню інфраструктуру.

Дошкільна освіта

В Старосамбірській громаді на даний час функціонують 3 (три) заклади дошкільної освіти, які відвідує 196 дітей, 3 (три) НВК в яких виховується 81 дитина та 12 (дів'ять) ЗЗСО з короткотривалим режимом роботи – 126 вихованців. В одному закладі дошкільної освіти функціонує три інклюзивні групи інклюзивні групи. Всього в Старосамбірській громаді охоплено дошкільним вихованням 403 дитини, з них 7 дітей –ВПО.

Всі ЗДО та ЗЗСО комунальної власності.

Зміст освітнього процесу. Освітній процес набуває характеру не прямого, а опосередкованого навчання, здійснюється під час спільної діяльності дитини і дорослого, адекватної для можливостей дітей. Відповідно до результатів SWOT-аналізу, проведеного групою фахівців, проблемним залишається забезпечення цілісності цього процесу та його особистісно орієнтованого характеру.

Освітнє середовище. Згідно з результатами останньої оцінки стану готовності ЗДО міста до нового навчального року, не завжди засновник може створити сучасне предметно-просторове середовище. Частині вихователів досі притаманний авторитарний стиль спілкування з вихованцями та їх батьками.

Інклюзія в ЗДО. Впродовж 2022 р. у Старосамбірській ериторіальній громаді майже удвічі зросла кількість закладів, що мають інклюзивні групи, кількість місць та кількість дітей у них. Однак проблемою є невідповідність кількості місць в інклюзивних групах кількості дітей, які їх потребують. У 2023 році запроваджено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення послуг дітям з особливими освітніми потребами.

Кадровий потенціал ЗДО. У Старосамбірській ТГ налічується 141 працівник, які працюють з дошкільнятами, з яких 61 – педагогічний персонал та 80 – технічний персонал.

Фінансування потреб дошкілля. Сьогодні дошкільна освіта повністю фінансується з місцевих бюджетів і є заручником доходів громади.

Основні проблеми дошкільної освіти:

- Серед проблемних питань, які необхідно терміново вирішувати, найбільш нагальним є обмежена місцевим бюджетом фінансова спроможність утримання існуючих та відкриття нових ЗДО, недостатність вільних приміщень для відкриття ЗДО та нових груп у вже існуючих ЗДО Старосамбірської територіальної громади.
- формалізований підхід до організації харчування, застаріла рецептура, порушення норм харчування в окремих ЗДО;
- низьке охоплення дошкільною освітою дітей у сільській місцевості;
- обмежені можливості громади (власника) для забезпечення достатнього фінансування ЗДО з огляду на його потреби, в основному через низьку фінансову спроможність;
- неповна відповідність матеріально-технічного забезпечення та умов праці критеріям безпечності і комфортності, демократичності та прозорості прийнятих рішень;
- невідповідна статусу педагогічного працівника оплата праці, непрестижність професії вихователя.

Повна загальна середня освіта

Особливістю мережі закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) Старосамбірської міської ради є невелика (недостатня) наповнюваність класів в середньому (14-15 учнів), при нормі до 30 учнів.

Це відповідає демографічній ситуації у Старосамбірській територіальній громаді і в цілому по країні.

На даний час у Старосамбірській міській раді налічується 17 навчальних закладів, де навчається 2083 учні.

- З них: - 5 ЗЗСО І-ІІІ ст. – 1340 учнів.
- 9 ЗЗСО І-ІІ ст. – 704 учні.
- 3 ЗЗСО І ст. – 39 учнів.

Всі заклади освіти є комунальною власністю Старосамбірської міської ради. Проблема є малокомплектні школи, у яких навчається до 40 учнів, станом на 01.09.2022 у ЗЗСО І-ІІ ступенів села Спас навчається 33 учнів.

Малокомплектні школи не сприяють наданню якісних освітніх послуг, так як частина учнів навчаються індивідуально з обмеженою кількістю годин на одного учня. Вартість навчання на одного учня в таких школах становить понад 35 тис. грн. у порівнянні із середньою вартістю по області 18 тис. грн. на одного учня.

Тому актуальною сьогодні є оптимізація освітньої мережі, особливо в умовах децентралізації територіальних громад. Оптимізація відбувається переважно шляхом пониження ступеня ЗЗСО, або їх реорганізація у філії опорних закладів.

Для здійснення таких заходів потрібно організувати підвезення здобувачів освіти та педагогічних працівників, а також працевлаштування педагогічних працівників реорганізованих та ліквідованих закладів. Такі заходи суттєво ускладнюються незадовільним станом доріг, а також нестачею шкільних автобусів.

На даний час підвіз здобувачів освіти здійснюють 4 (чотири) автобуси «Школяр».

«Нова українська школа» (НУШ). На сьогодні ЗЗСО Старосамбірської міської ради переходять на нові державні стандарти початкової та базової середньої освіти, обирають зміст, формат та надавача послуг з підвищення кваліфікації, проходять педагогічну сертифікацію, модернізують освітнє середовище відповідно до вимог НУШ.

На 2022-2023 навчальний рік сформовано мережу перших класів Старосамбірської територіальної громади із 176 учасників здобувачів освіти.

Мережа перших класів Старосамбірської громади на 2022-2023 навчальний рік

В 3-х ЗЗСО кількість першокласників 12 і більше учнів.

У 10-и ЗЗСО кількість першокласників (від 5 до 11).

В 3-х ЗЗСО кількість першокласників є менша ніж 5.

Зміст загальної середньої освіти. Ключовою проблемою загальної середньої освіти залишається суттєвий розрив між змістом освіти та життєвими викликами, перед якими сьогодні опиняється дитина. Не вдається також подолати нерівний доступ до якісної загальної освіти.

Школа усе ще не зорієнтована на компетентнісне навчання. Це певною мірою підтверджують результати незалежного зовнішнього оцінювання (ЗНО) і міжнародні порівняльні дослідження навчальних досягнень учнів, зокрема результати PISA. Більшість учнів нездатні освоювати навчальний матеріал самостійно. Їх досі не вчать ставити собі освітні цілі, визначати результати своєї діяльності, розподіляти час, відповідати за дотриманням термінів справи. Учням бракує позитивних стимулів навчатись. Традиційно одним із таких стимулів вважаються предметні олімпіади. Однак більшість учнів не бере в них участі.

Освітнє середовище ЗЗСО – це сукупність об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного функціонування освіти. Проблемними питаннями тут є неухильне погіршення здоров'я школярів та педагогів, зокрема зростання кількості дітей і дорослих з надлишковою вагою, зумовлене нераціональним харчуванням та низькою руховою активністю вчителів та учнів під час перебування в школі. Інша група перешкод сучасного освітнього середовища пов'язана з відсутністю достовірних даних про стан будівель та матеріально-технічної бази ЗЗСО, нерівномірною оцифрованістю освітнього середовища, високими затратами на утримання автопарку та довіз школярів до закладів освіти. Не менш серйозними викликами для освітян є низька мотивація учнів до навчання, поширення практик цькування учнів та вчителів.

Інформатизація ЗЗСО. У 2022 році завдяки субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти Старосамбірщини, було закуплено обладнання для перших класів за програмою «Нова Українська школа».

Проблемою інформатизації освіти залишається не лише низький рівень цифрових компетенцій учнів багатьох шкіл, але й існування значного розриву цифровізації між учителем і учнем, міською та сільською школою. Особливу актуальність якості комп'ютерного забезпечення закладів освіти та відповідних компетенцій вчителів набули в умовах вимушеного переходу на дистанційну форму навчання у зв'язку з поширенням пандемії COVID-19. Основними проблемами, які суттєво ускладнили дистанційну роботу, є: відсутність в учнів та

вчителів достатньої кількості комп'ютерної техніки та доступу до мережі Інтернет поза межами освітнього закладу; відсутність в учителів навичок дистанційної роботи та недостатній рівень володіння комп'ютерними програмами, цифровими сервісами.

Інклюзивна освіта.

Старосамбірський інклюзивно-ресурсний центр (ІРЦ) створений у 2018 році і є комунальною установою Старосамбірської міської ради Самбірського району, який функціонує з метою забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу. Розміщений ІРЦ в приміщенні Старосамбірський ОЗ «ЗСО І-ІІІ ст. №1 ім. Героя України Богдана Сольчаника» Старосамбірської міської ради, загальна площа 42 м².

Основними завдань ІРЦ це є:

- проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб у разі встановлення у них особливих освітніх потреб;
- надання підтримки особам з особливими освітніми потребами, батькам (одного з батьків) або іншим законним представникам особи з особливими освітніми потребами; педагогам які працюють в умовах інклюзивної освіти;
- надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та інших послуг дітям з особливими освітніми потребами; дітям раннього та дошкільного віку, які не відвідують заклади дошкільної освіти; дітям, які здобувають освіту у формі педагогічного патронажу.

Інклюзивно-ресурсний центр укомплектований відповідними кваліфікованими фахівцями (консультантами) інклюзивно-ресурсного центру (вчителі-логопеди, практичні психологи, вчитель-дефектолог та вчитель-реабілітолог). Всі працівники досконало володіють навиками щодо роботи в автоматизованій системі інклюзивно-ресурсного центру АС «ІРЦ». ІРЦ забезпечений методиками для вивчення дітей з особливими освітніми потребами, практичними психологами, а саме: Wisc-IV, Leiter -3, PEP-3, CONNERS-3, де практичні психологи пройшли відповідне навчання щодо вивчення дітей з ООП та є сертифіковані.

Станом на 16 листопада 2022 року в КУ «Старосамбірський ІРЦ» на обліку знаходиться 178 осіб з особливими освітніми потребами. Протягом 2022 року проведено комплексну оцінку для визначення особливих освітніх потреб 82 особам, за результатами якої фахівцями (консультантами) ІРЦ було розроблено рекомендації щодо адаптації/модифікації освітньої програми та визначено напрями та обсяг психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до потенційних можливостей дітей

ІРЦ взаємодіє з педагогічними працівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти Старосамбірської ТГ з метою раннього виявлення та надання своєчасної психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами. У рамках взаємодії педагоги отримують консультації:

- щодо діяльності ІРЦ та психолого-педагогічного супроводу;
- надання корекційної підтримки учням закладів загальної середньої освіти;
- з питань організації інклюзивного навчання.

Важливим аспектом діяльності центру є надання консультативної допомоги батькам дітей з особливими освітніми потребами. З цією метою з батьками проводяться індивідуальні консультації, а також консультування батьків або інших законних представників особи з особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів освіти та зарахування до них.

Також невід'ємною частиною з основних завдань є корекційно-розвиткові послуги: надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП фахівцями (консультантами) ІРЦ спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, їх пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення, фізичного розвитку, освітньої діяльності. Порівняно з іншими роками збільшилась кількість дітей раннього віку з мовленнєвими порушеннями, з розладами аутистичного спектру. Протягом січня-листопада 2022 року, фахівцями

(консультантами) надано психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги 62 дітям. Так під час корекційної роботи фахівці (консультанти) ІРЦ використовують різні методи та прийоми:

- ігри та вправи, спрямовані на розвиток уваги, пам'яті, мислення та мовлення, розвитку моторних функцій, дрібної та загальної моторики, емоційно-вольової регуляції;
- ігротерапія, музикотерапія, пісочна терапія, казкотерапія.

Основною проблемою є відсутність відповідного приміщення ІРЦ, яке є вкрай необхідним для належних і комфортних умов для надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП.

У 2022-2023 н.р. організовано інклюзивне навчання для 16 учнів у 7 ЗЗСО, та 2 – дошкільнят в ЗДО.

Кадровий потенціал системи загальної освіти. У 2023 р. педагогічний персонал ЗЗСО Старосамбірщини становить 318 освітян.

Педагогічні працівники ЗЗСО з вищою освітою мають такі категорії:

Спеціаліст - 23
Спеціаліст II категорії – 32
Спеціаліст I категорії – 51
Спеціаліст вищої категорії – 167

Розподіл педпрацівників за віком:

До 30 років – 16
31-40 років – 59
41-50 років – 49
51-54 років – 32
55-60 років – 36
Понад 60 - 40

Розподіл педагогічних працівників за педагогічним стажем:

До 3 років – 12
Від 3 до 10 років – 36
Від 10 до 20 років – 69
Від 20 і більше – 201

Основні проблеми системи загальної середньої освіти Старосамбірської територіальної громади:

- нерівний доступ до якісної загальної освіти; розрив між успішністю учнів міських та сільських шкіл;
- відсутність програм та навчально-методичних матеріалів для дистанційного та змішаного навчання;
- поширення насильства в Інтернеті (кібербулінг);
- порівняно низькі показники сформованості читацької й математичної компетентності та компетентності у природничих науках;
- нераціональне харчування та низька рухова активність учителів та учнів під час перебування в школі, що погіршує стан здоров'я, сприяє зростанню кількості дітей і дорослих з надлишковою вагою;
- недостатня та нерівномірна оцифрованість освітнього середовища;
- високі затрати на утримання та зношеність шкільного автопарку.
- низький рівень мотивації педагогів до професійного зростання, зумовлений, зокрема, неефективністю систем оплати праці, атестації та підвищення кваліфікації педпрацівників;
- старіння педагогічних кадрів, брак молодих креативних педагогів;
- неспроможність більшості вчителів використовувати сучасні методи й інструменти дистанційного навчання;

- практика управління школами та викладання окремих предметів (зокрема в малокомплектних школах) педагогами, які не мають відповідної кваліфікації; відсутність у більшості керівників ЗЗСО та педагогічних працівників досвіду стратегічного планування освітнього процесу;
- необхідність оптимізації шкільної мережі;
- брак достовірної інформації про потреби регіону в освітніх послугах, запити населення щодо їх якості та змісту, реальний попит на професії і т. ін.

Позашкільна освіта

МЕТОЮ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності

ОСНОВНИМИ ФУНКЦІЯМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ є пізнання (освіченість), творчість, дозволя.

Позашкільна освіта може здобуватися одночасно із здобуттям повної загальної середньої освіти. Компетентності, здобуті за програмами позашкільної освіти, можуть враховуватися та визнаватися на відповідному рівні освіти.

НАПРЯМИ ТА ПРОФІЛІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ Структура позашкільної освіти взаємопов'язана і базується на основних сферах життєдіяльності людини. Враховуючи, що основними сферами життєдіяльності людини є природа, суспільство, культура, техніка, спорт, до напрямів позашкільної освіти належать: художньо-естетичний, технічний, екологічний, туристський, гуманітарний, науковий, оздоровчий. Кожний напрям позашкільної освіти забезпечує цілеспрямовану і систематичну профільну діяльність, яка задовольняє освітньо-дозвілєві потреби особистості у вільний час та передбачає наступні освітні профілі:

- Художньо-естетичний. Освітніми профілями є хореографічний; театральний; декоративно-ужитковий та драматичний.
- Гуманітарний. Освітнім профілем є журналістика

МЕТОЮ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ позашкільної освіти в Старосамбірській територіальній громаді на 2023–2025 рр. є підвищення якості і доступності позашкільної освіти, модернізація змісту діяльності та структурної мережі гуртків позашкільної освіти Старосамбірщини, збільшення охоплення позашкільною освітою дітей та молоді, надання якісних послуг неформальної освіти, відповідно до потреб громад.

З метою розвитку талановитої молоді та організованого проведення дозвілля дітей у Старосамбірській громаді функціонує 1 заклад позашкільної освіти, це КЗ «Старосамбірський Центр дитячої та юнацької творчості», в якому займається 123 вихованців. Ряд гуртків різних напрямів функціонують не тільки в самому закладі, що функціонує на базі Старосамбірського ОЗЗСО І-ІІІ ст. №1 імені Героя України Богдана Сольчаника, а також у ЗЗСО І-ІІІ ст. №2 м. Старого Самбора та у сільських населених пунктах при таких закладах освіти: НВК «ЗЗСО І-ІІІ ст. _ЗДО смт. Стара Сіль», НВК «ЗЗСО І-ІІІ ст.-ЗДО с.Велика Лінина». В рамках закладу навчаються :

- художньо-естетичний напрям: у міській місцевості - 42 учні , у сільській місцевості - 45 учнів
- гуманітарний напрям: у міській місцевості – 36 учнів.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Місія позашкільної освіти – надання освітніх послуг для:

- розвитку здібностей кожної дитини у сфері освіти та за такими напрямками: художньо-естетичний та гуманітарний;
- набування первинних професійних знань, умінь і навичок, необхідних для соціалізації, подальшої самореалізації та професійного вибору;
- проведення змістовного дозвілля дітей відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я.

Кадровий потенціал. Чисельність педагогічних працівників ЗПО у 2022 р. у КЗ «Старосамбірський Центр дитячої та юнацької творчості» становила 6 осіб. Усі володіють сучасними комп'ютерними технологіями на необхідному рівні.

Фінансування. Фінансування ЗПО здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету.

Основні проблеми позашкільної освіти :

- недостатні видатки на ЗПО з місцевого бюджету;
- відсутність субвенцій з державного бюджету на фаховий супровід осіб з особливими освітніми потребами;
- труднощі з довозом дітей з сільської місцевості до закладів позашкільної освіти;
- недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для позашкільної та освіти;
- необхідність активного впровадження різноманітних форматів методичної та науково-методичної роботи в умовах дистанційного навчання.

Реформа управління освітою

Сучасна система управління освітою фактично є радянською моделлю, адаптованою до потреб перехідного періоду. Вона збудована на принципах вертикальної ієрархії, у якій кожний нижчий рівень відтворює організаційні схеми та моделі дії вищого. Новоприйняті закони України «Про освіту» (2017) та «Про повну загальну середню освіту» (2020) по суті не змінюють діючої моделі управління, однак акцентують роль автономізації закладів освіти як права суб'єкта освітньої діяльності, на самоврядування та унормовують фінансову, академічну, кадрову й організаційну автономію закладів освіти.

Процес децентралізації в Україні, у тому числі розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування всіх рівнів та органами виконавчої влади, зокрема і у сфері освіти, на сьогодні ще не завершений – триває етап узгодження базового пакету реєстру повноважень (власних, закріплених, переданих) у галузі шкільної освіти між різними рівнями органів місцевого самоврядування, а також усунення дублювання норм та прогалин у законодавстві. З розподілом повноважень потребуватимуть змін Податковий та Бюджетний кодекси - повноваження мають бути фінансово забезпечені.

Основні проблеми управління та фінансування:

- незавершеність реформ, відсутність чітких норм розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування всіх рівнів та органами виконавчої влади;
- відсутність практичного досвіду та методології щодо впровадження автономної моделі управління і функціонування закладу освіти.